

Leskinen, Timo

Sukevan asemakaavan muutos

Vastine asemakaavan muutoksen ehdotukseen saatuun palautteeseen

Lausunnot

Ympäristönsuojelupalvelut

Sukevan asemakaavan muutosehdotuksesta, jolla päivitetään asemakaavavastaamaan nykyistä maankäyttöä ja varaudutaan tarvittaviin maankäytön muutoksiin, ei ole Ylä-Savon ympäristölautakunnalla huomautettavaa.

Vastine: Merkitään lausunto tiedoksi.

Savon Voima Verkko Oy

Lausuntopyyntöönne 15.11.2023 lausumme sähköjakeluverkon puolesta seuraavaa.

Aluevaraukset sähköjakeluverkostolle on lisätty kaavakarttaan. Tämänhetkisen tietämyksen mukaan emme tarvitse uusia aluevarauksia puistomuuntamoille. Kuitenkin teollisuuskortteliin voi tulla mahdollisesti niin suuri sähkökäyttäjä, että puistomuuntamon rakentaminen tulee ajankohtaiseksi ilman sille varattua aluevarausta.

Taajaman alue pääsääntöisesti maakaapeloidaan ja sähköjakeluverkoston rakentaminen kaavoitettavalla alueella on parhaillaan käynnissä ja tavoitteena on, että se on sijoitettu uuteen paikkaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Puistomuuntamon etäisyys palavasta rakenteesta on oltava vähintään 8 metriä, joka on huomioitava mahdollisten rakennelmien rakentamisen yhteydessä.

Lisäksi asemakaavan hyväksymisen jälkeen pyydämme saavamme siitä dwg version käyttömme.

Vastine: Merkitään lausunto tiedoksi.

Kulttuurihistoriallinen museo

Sonkajärven kunta pyytää lausuntoa otsikon mukaisen asemakaavan kaavaehdotuksesta. Alueellinen vastuumuseo (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo) on lausunut kaavan

osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 8.7.2022 ja kaavaluonnoksesta 27.06.2023. Museo on tutustunut ehdotusvaiheen aineistoihin ja toteaa seuraavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaavamerkintöjen määräyssidältöjä on kehitetty hiukan sitten luonnosvaiheen, mutta erityisesti sr-1-merkinnän määräyssidältöön alueellinen vastuumuseo kaipaa selkeyttä. Määräyssidältö on ehdotusvaiheessa edelleen ehdollinen ja tulkinnanvarainen, ja se tulisi korjata muotoon: "...arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jonka ulkoasu tulee säilyttää..."

Asemakaavaehdotuksessa ei esitetä uusia rakennussuojelukohteita suhteessa aiemmin nähtyyn kaavaluonnokseen. Alueellinen vastuumuseo toistaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen luonnosvaiheen lausunnossa esille tuodun seikan vuonna 1955 valmistuneen koulurakennuksen suojelemisesta. Kaavaselostukseen liitetyssä inventoinnissa mainitaan rakennushistorialliset ja maisemalliset arvot. Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo arvioi kohteen kuitenkin ilmentävän myös historiallisia arvoja, kuten koulurakennukset yleensäkin. Museo esittää uudelleen pohdittavaksi niin kutsutun Sukevan uuden koulun suojelutarvetta.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Tenetin kivistinen asuinpaikka (rekisteritunnus 762010010) on osoitettu kaavassa asianmukaisesti sm-osa-aluemerkinnällä ja vastaavalla määräyksellä. Vastuumuseolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine:

Rakennettu kulttuuriympäristö

sr-1 määräyksessä on mainita: "...arvokas rakennusta, jota ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa ja jonka ulkoasu tulee säilyttää. ...". Suojeltaviksi esitetyt rakennukset eivät ole niin arvokkaita, että ne tulle säilyttää kaikissa olosuhteissa. Tulevaisuutta ajatellen on tarkoituksenmukaista pitää kaavamääräyksessä pieni varauma, mikä tulevaisuudessa tapahtuu jotain odottamatonta. Kaavamääräystä ei tule muuttaa.

Koulurakennusta ei ole tarkoituksenmukaista suojella. Kaavaratkaisu ei vaaranna koulun olemassaoloa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Merkitään tiedoksi.

Väylävirasto

Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue sijoittuu Sukevan taajamaan käsittäen taajaman asemakaava-alueen. Alueen läpi kulkee Iisalmi – Kontiomäki -rataosa. Alueella on voimassa Sukevan kylän asemakaava, jota on muutettu ja laajennettu. Alue on osin rakennettua aluetta, mutta alueella on myös rakentamattomia alueita sekä lähivirkistys- ja maa- ja metsätalousalueita. Asemakaavan mukaisesta maankäytöstä on alueella toteutunut vain osa ja alueella on myös toteuttamattomia alueita. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on päivittää asemakaava nykyisen maankäytön mukaisesti sekä siirtää asemakaava uudelle pohjakartalle.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto on antanut lausunnon asemakaavan muutosluonnoksesta 21.6.2023. Lausunnossa on huomautettu tarpeesta huomioida raideliikenteen melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Lausunnossa on tuotu esiin tarve laatia kaavatyön yhteydessä melu-, runkomelu- ja tärinäselvitykset ja osoittaa näiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset melu- ja tärinähaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Suunnittelualueen läpi kulkee Iisalmi – Kontiomäki -rata, jolla liikennöivistä junista aiheutuu ympäristöön melu- ja tärinähaittoja. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee Sukevan raakapuunkuormaustausta, jonka toiminnasta aiheutuu muusta rautatieliikenteestä poikkeavaa meluhaittaa. Kaavatyön yhteydessä ei ole tehty lainkaan tarvittavia rautatiemelua- ja tärinää koskevia selvityksiä eikä rautatien melu- tai tärinähaittoja myöskään ole käsitelty kaavaselostuksessa. Rautatiestä ympäröiville alueille aiheutuvat melu- ja tärinähaitat sekä mahdollinen melun- ja tärinänsuojaustarve jää näin ollen täysin selvittämättä.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on osoitettu radan läheisyyteen useita rakentamattomia AR- (Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue), AO- (Erillispientalojen korttelialue), AP-1- (Asuinpientalojen korttelialue. Alueelle saa rakentaa palveluasuntoja sekä niitä palvelevia tiloja) ja AL-korttelialueiden (Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue) rakennuspaikkoja. Kaavaehdotukseen ei ole sisällytetty määräyksiä koskien rautatien tärinää. Melun osalta kaavaehdotukseen on sisällytetty yleismääräys, jonka mukaan: ”Korttelien 19, 21, 22, 26, 42 ja 43 asuinrakentamiseen tarkoitettuista rakennuspaikoista osa sijaitsee radan liikennemelu alueella. Rakennuspaikkojen rakentamisessa on varauduttava riittävään melunsuojaukseen rakennusten sijoittelulla tai muilla rakenteellisilla toimenpiteillä”. Kaava-aineistosta ei ilmene mihin annettu melumääräys perustuu, kun meluhaittoja ei kaavatyön yhteydessä ole selvitetty. Kyseinen määräys ei myöskään ohjaa riittävästi rakennushankkeeseen ryhtyvää eikä se koske kaikkia rautatien oletettavalla melualueella olevia rakennuspaikkoja. Lisäksi korttelia 42 ei kaavaehdotuksessa näyttäisi edes olevan.

Yhdyskuntarakenteen täydennysrakentaminen vaatii melun ja värinän huomioimista vastaavasti kuin uusilla alueilla. Se että voimassa olevan asemakaavan yhteydessä ei ole arvioitu melu- ja värinävaikutuksia ei ole peruste jättää vaikutuksia arvioimatta asemakaavamuu-
toksen yhteydessä. Mikäli melu- ja värinävaikutuksia ei arvioida, ei voida varmistua siitä, että kaavaehdotuksessa osoitetuilla toteutumattomilla rakennuspaikoilla on ylipäättään mahdollista saavuttaa melun ohjearvot tai värinän suositusarvot.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine:

Sukevan asemakaavan muutoksessa ei ole esitetty uutta rakentamista verrattuna voimassa olevaan asemakaavaan. Radan varressa on yhteensä 8 rakentamatonta rakennuspaikkaa. Kaikki em. rakennuspaikat ovat nykyisessä asemakaavassa. Asemakaavalla ei tapahdu muutosta olevaan tilanteeseen.

Kuten edellä on todettu, kaavaratkaisu lähtee täysin olemassa olevasta tilanteesta ja voimassa olevasta asemakaavasta. Todettakoon, että lähimmät AL-rakennuspaikat ovat noin 120 m päässä radasta. Korjataan kaavan yleismääräys muotoon:

Kortteleita 19(rakennuspaikat 1-7), 22, 26(rakennuspaikat 1 ja 2), 30 (rakennuspaikat 21 – 25), 43(rakennuspaikat 21 – 25) ja 47 koskeva määräys:

- Asuinrakentamisen uudishankkeissa tulee selvittää / varmentaa kohteen värinäolosuhteet mittauksin sekä runkomeluarvot värähtelymittauksin ja runkomelulaskelmin. Tarvittaessa suunniteltava vaadittavat värinän- ja runkomelun torjuntatoimenpiteet asumismukavuuden varmistamiseksi.*

Kortteleita 19(rakennuspaikat 1-7), 22, 26(rakennuspaikat 1 ja 2), 30 (rakennuspaikat 21 – 25), 43(rakennuspaikat 21 – 25) ja 47 koskeva määräys:

- Asuinrakentamisen uudishankkeissa on varauduttava riittävään melun suojaukseen rakennusten sijoittelulla tai muilla rakenteellisilla toimenpiteillä.*

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pelastuslaitos on antanut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jo aiemmin lausunnon ja nostaa esille samat havainnot niiltä osin, kun se koskee kaavam muutosta.

Kaava-alueella on huomioitava, että pelastuslaitosta varten rakennetaan vedenotto paikkoja pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelman ohjeiden mukaisesti (palovesiasemat). Palovesiasemat tulee sijoittaa niin, etteivät ne sijaitse kohtuuttoman kaukana tärkeistä kohteista. Pelastustoimelle tärkeitä kohteita voivat olla terminaali alue, teollisuusrakennukset ja rautatie. Yleensä myös pientaloalueilla ja paloasematontilla on huomioitava riittävä vedenottomahdollisuus.

Terminaali ja teollisuuskiinteistöjen alueella tulee huomioida myös pelastusteiden rakentaminen.

Vesistön läheisyydessä toivotaan huomioimaan veneiden laskupaikat, joita myös pelastuslaitos voi tarvittaessa käyttää.

Vastine: Lausunnossa esille tuodut asiat koskevat kaavan toteuttamista. Kaavassa ei anneta määräystä sammutusvedenotto paikkoja, vaan ne tulee huomioida alueen toteuttamista suunniteltaessa.

Lausunnon perusteella kaavaehdotusta ei tule muuttaa.

Pohjois-Savon ELY-keskus

Pohjois-Savon ELY-keskukselta on pyydetty lausuntoa Sonkajärven kunnan Sukevan kylän asemakaavan muutoksen ja laajennuksen ehdotuksesta. Kaavassa on kyse Sukevan taajaman asemakaava-alueen muutoksesta, laajennuksesta ja osittaisesta kumoamisesta. Kaava-alue käsittää Sukevan taajaman asemakaavoitetun alueen kokonaisuudessaan. Uudella kaavalla on tarkoitus päivittää asemakaava toteutuneen maankäytön mukaiseksi sekä siirtää asemakaava uudelle pohjakartalle. Asemakaava pohjautuu olemassa olevaan tilanteeseen ja ennakoituihin, noin 20 vuoden aikajänteen muutostarpeisiin.

Kaavoittajan vastineessa sekä kaavaehdotuksessa on suurelta osin otettu huomioon ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta antamassa lausunnossa esiin nostetut huomiot. Kaavan kulttuuriympäristökohteita koskeviin ratkaisuihin liittyen ELY-keskus toteaa kuitenkin seuraavaa.

Vuonna 1955 rakennetulla koululla on inventoinneissa todettu paikallista kulttuurihistoriallista merkitystä. Lisäksi se on mainittu maakunnallisen inventoinnin kohdekuvauksessa. Aiemmassa lausunnossaan ELY-keskus kehotti tarkastelemaan kaavan laadinnan yhteydessä kohteen suojelua. Vaikka kaavaratkaisu ei uhkaa kohteen säilymistä, se ei ole riittävä peruste suojeluedellytysten tarkastelematta jättämiselle. Asemakaavoituksella tulee maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54§:n mukaan edistää muun muassa rakennetun ympäristöön liittyvien arvojen säilymistä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset tulee näin ollen huomioida osana aluetta ja koulurakennusten tulevaisuutta tarkastella ja ratkaista kaavoituksen keinoin. Myöskään kaavamääräyksissä esitetty "pakottava syy" ei ole nykykäytänteiden mukainen ja se tulee jättää kaikista määräyksistä pois. Kaavamääräysten tulkinnanvaraisuus voi aiheuttaa kaavan oikeusvaikutteisuuden kannalta tarpeettomia epäselvyyksiä.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että edelleenkin Sukevan rautatieaseman ympäristön s-1 merkintä ei huomioi riittävästi alueen säilyttävää ohjausvaikutusta. Määräyksestä tulee ensisijaisesti käydä ilmi, mitä /s-merkinnällä on tarkoitus suojella. Lisäksi määräyksissä ei huomioida alueen uudisrakennusten sijoittamisen ohjausta.

Vastine: Sukevan uudempi koululla on todettu olevan paikallista kulttuurihistoriallista arvoa. Vaikka se on mainittu maakunnallisen inventoinnin kohdekuvauksissa, sillä ei voida katsoa olevan maakunnallista merkitystä. Asemakaavalla koulurakennusta ei ole tarkoituksenmukaista suojella. Kaavaratkaisu ei vaaranna koulun olemassaoloa.

Pakottavasta syy on tarkoituksenmukaista olla määräyksessä. Ehdoton suojelu voi aiheuttaa arvaamattomia tilanteita. Nykyinen sanamuoto mahdollistaa esim. pahasti sisäilmaongelman ja käyttökieltoisen sekä tarpeettoman rakennuksen suojelun purkamisen ilman, että joudutaan pitkiin kaavaprosesseihin. Kaavamääräys "pakottava syy" ei ole lainvastainen, toki se on tulkinnanvarainen, mutta tässä tapauksessa kuitenkin tarkoituksenmukainen ja käytännöllinen.

Muutetaan s-1 merkinnän määräys muotoon (Lisäykset alleviivattu):

”Suojeltava alueen osa.

”Seudullisesti merkittävä ympäristö. Uusia rakennuksien ja aluetta koskevien toimenpiteiden tulee sopeutua sijainniltaan, väritykseltään, ulkoasultaan, malliltaan ja materiaaliltaan ympäristöön.”

FCG Finnish Consulting Group Oy

Timo Leskinen, DI